

ผลของกิจกรรมแนะแนวการปฏิบัติตนตามหลักสารณิธรรมที่มีผลต่อ
การพัฒนาความสามัคคีของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน
THE EFFECTS OF GUIDANCE ACTIVITIES ON WAYS OF BEHAVING BASED
ON SARAOIYADHAMMA FOR DEVELOPING UNITY OF UNDERGRAD
STUDENTS FACULTY OF EDUCATION KASETSART UNIVERSITY
BANGKHEN CAMPUS

นววิช นวชีวินมัย *

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อพัฒนากิจกรรมแนะแนวการปฏิบัติตนตามหลักสารณิธรรมที่มีต่อการพัฒนาความสามัคคีของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ๒) เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมแนะแนวการปฏิบัติตนตามหลักสารณิธรรมที่มีต่อการพัฒนาความสามัคคีของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา ๐๑๑๖๖๒๑๑ จิตวิทยาการศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๕๖ หมู่ที่ ๑ จำนวน ๑๘ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ กิจกรรมแนะแนวการปฏิบัติตนตามหลักสารณิธรรมที่มีต่อการพัฒนาความสามัคคี แบบวัดความสามัคคี แบบบันทึกการเรียนรู้ของนิสิตที่มีต่อกิจกรรมแนะแนว เมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมการทดลองแต่ละครั้ง การบันทึกทัศนคติที่สัมพันธ์กับความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อกิจกรรมแนะแนว และต่อผู้วิจัย โดยผลการวิจัยพบว่า ๑. ได้กิจกรรมแนะแนวการปฏิบัติตนตามหลักสารณิธรรมที่มีต่อการพัฒนาความสามัคคีที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น และมีประสิทธิภาพและตรงตามเนื้อหา ๒. นิสิตกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว มีคะแนนจากแบบวัดความสามัคคีภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ โดยนิสิตรายงานว่าได้มีการพัฒนาความสามัคคีของตนเองให้เพิ่มขึ้น และสามารถนำความสามัคคีที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

คำสำคัญ : กิจกรรมแนะแนว, สารณิธรรม, ความสามัคคี, นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

* จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รศ.ดร.จิตตินันท์ บุญสิทธิกุล อาจารย์ที่ปรึกษา

Abstract

The purposes of this research were: 1) to develop The Guidance Activities on Ways of Behaving Based on Saraoiyadhamma for Developing Unity of Undergrad Students Faculty of Education, Kasetsart University, Bangkok. 2) to study the effects of guidance activities on ways of behaving Based on Saraoiyadhamma for developing unity of undergrad students, Faculty of Education, Kasetsart University Bangkok campus, Before and after participating in the guidance activities. The samples were 18 students who enroll in 01166211 Educational Psychology Subject, academic year 2013, and the researcher Section 1 The purposive sampling method was used. The instruments used in this research were: the Guidance Activities on Ways of Behaving Based on Saraoiyadhamma for Developing Unity, The Unity Test, The undergrad student's Self-report towards the guidance activities on ways of behaving based on Saraoiyadhamma for developing unity in each session, Video that record through the experimental group's interview about opinions towards the Guidance Activities and the researcher. The research results indicated that: 1) To developed The Guidance Activities on Ways of Behaving Based on Saraoiyadhamma for Developing Unity,. 2) the posttest scores from the unity test of the experimental group were higher than their pretest scores at .05 level of significance. In addition, The experimental group report that they can developed their unity to increase after participating The Guidance Activities, and can apply to practice in their everyday life.

Keyword : Guidance Activities, Unity, Saraoiyadhamma, Undergrad Students

๑.บทนำ

ในปัจจุบันสังคมไทยกำลังเผชิญกับปัญหาความขัดแย้งทางความคิดอย่างรุนแรง รวมถึงเผชิญปัญหาที่คนในสังคมไม่เคารพสิทธิซึ่งกันและกันขาดการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมอันถือเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการขาดความสามัคคีทั้งสิ้น ซึ่งจะส่งผลก่อให้เกิดความขัดแย้งซึ่งกันและกันในกลุ่ม ซึ่งจะก่อให้เกิดอุปสรรคปัญหาในการอยู่ร่วมกันอีกด้วย และยังพบว่าก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาท และทำให้เกิดความวุ่นวายอันเนื่องมาจากการที่บุคคลไม่สามารถประนีประนอมปรับความเข้าใจให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันได้จนกระทั่งประกอบกิจกรรมงานต่างๆร่วมกันก็ประสบความล้มเหลว เพราะฉะนั้นความสามัคคีนั้น จึงถือเป็นคุณลักษณะที่ควรได้รับการส่งเสริม โดยในบริบทของการเสริมสร้างคุณลักษณะความสามัคคี สถาบันอุดมศึกษาถือเป็นหน่วยงานที่มีส่วนสำคัญ ที่จะต้องทำหน้าที่เสริมสร้างคุณลักษณะความสามัคคีควบคู่ไปกับการให้ความรู้ทางวิชาการ และ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ก็ถือเป็นสถานศึกษา ที่เห็นความสำคัญในการกำหนดอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความสามัคคี ผ่านการกำหนดอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ซึ่งอัตลักษณ์เหล่านี้ ได้แก่ สำนึกดี (Integrity) มุ่งมั่น (Determination) สร้างสรรค์ (Knowledge Creation) และสามัคคี (Unity) รวมถึงคณะศึกษาศาสตร์เอง ก็ถือเป็นคณะที่ดำเนินงานภายใต้จุดมุ่งหมายที่ส่งเสริมคุณลักษณะ ให้นิสิตมีคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยในด้านของความสามัคคีเช่นเดียวกัน และเมื่อศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมก็จะพบว่า คุณลักษณะความสามัคคีนี้นั้นควรจะได้รับส่งเสริมในลักษณะที่มีคุณธรรมและจริยธรรมด้วย โดยหลักสารณียธรรมถือเป็นหลักธรรมที่มุ่งเน้นให้บุคคลเกิดความสามัคคีภายใต้ความมีจริยธรรมควบคู่กันไปในการทำงานและอยู่ร่วมกันในสังคม

๒.วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อพัฒนากิจกรรมแนะแนวการปฏิบัติตนตามหลักสารณียธรรมที่มีต่อการพัฒนาความสามัคคีของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

๒. เพื่อศึกษาผลของการจัดกิจกรรมแนะแนวการปฏิบัติตนตามหลักสารณียธรรมที่มีต่อการพัฒนาความสามัคคีของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมการจัดกิจกรรมแนะแนวการปฏิบัติตนตามหลักสารณียธรรม

๓.สมมติฐานการวิจัย

นิสิตมีคะแนนจากแบบวัดความสามัคคีหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวการปฏิบัติตนตามหลักสารณียธรรม สูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวการปฏิบัติตนตามหลักสารณียธรรม

๔.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๑. กิจกรรมแนะแนวการปฏิบัติตนตามหลักสารณียธรรมที่มีผลต่อการพัฒนาความสามัคคีของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

๒. แบบวัดความสามัคคี

๓. แบบบันทึกการเรียนรู้ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อกิจกรรมแนะแนวการปฏิบัติตนตามหลักสารณียธรรมฯเมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมแต่ละครั้ง และการบันทึกสถิติทัศนสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อกิจกรรมแนะแนวการปฏิบัติตนตามหลักสารณียธรรมฯ และต่อตัวผู้วิจัย เมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมทั้ง ๑๔ ครั้ง

๕.ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

๑. กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา ๐๑๑๖๖๒๑๑ จิตวิทยาการศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๕๖ จำนวน ๒ หมู่

๒. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา ๐๑๑๖๖๒๑๑ จิตวิทยาการศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๕๖ หมู่ ๑ จำนวน ๑๘ คน โดยผู้วิจัยใช้การสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

๖.การดำเนินการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลอง ตามขั้นตอนต่อไปนี้

๑. ผู้วิจัยทำการส่งหนังสือขออนุญาตทำการทดลองกับนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา ๐๑๑๖๖๒๑๑ จิตวิทยาการศึกษาในภาคปลาย ปีการศึกษา ๒๕๕๖

๒. ผู้วิจัยทำการสุ่มอย่างเฉพาะเจาะจงจาก นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา ๐๑๑๖๖๒๑๑ จิตวิทยาการศึกษาในภาคปลาย ปีการศึกษา ๒๕๕๖ จำนวน ๒ หมู่

๓. นิสิตประเมินพฤติกรรมความสามัคคีของนิสิตกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบวัดความสามัคคี ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวฯ

๔. นิสิตกลุ่มตัวอย่างได้รับกิจกรรมแนะแนวการปฏิบัติตนตามหลักสารณียธรรม จำนวน ๑๔ ครั้ง โดยรวมการประเมินพฤติกรรมความสามัคคีก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวฯ

๕. ภายหลังจากที่นิสิตได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวการปฏิบัติตนตามหลักสารณียธรรมจนครบกระบวนการ ผู้วิจัยให้นิสิตกลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดความสามัคคีซ้ำอีกครั้ง เพื่อประเมินพฤติกรรมความสามัคคี

๖. นำคะแนนจากแบบวัดความสามัคคี มาวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนก่อน และหลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวการปฏิบัติตนตามหลักสารณียธรรมที่มีผลต่อการพัฒนาความสามัคคีของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รวมทั้งนำข้อมูลจากแบบบันทึกการเรียนรู้และวิถีทัศนสัมภาษณ์ของนิสิตที่มีต่อกิจกรรมแนะแนวการปฏิบัติตนตามหลักสารณียธรรมที่มีผลต่อการพัฒนาความสามัคคีของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มาวิเคราะห์เนื้อหา

ตาราง โครงสร้างของกิจกรรมแนะแนวการปฏิบัติตนตามหลักสารณียธรรม ที่มต่อการพัฒนาความสามัคคีของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

องค์ประกอบ	ครั้งที่	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์	ลักษณะกิจกรรม
	๑	ปฐมนิเทศ	๑. เพื่อให้นิสิตได้สร้างสัมพันธ์ภาพและบรรยากาศที่ดีในการเริ่มต้นทำกิจกรรมร่วมกัน ๒. เพื่อให้นิสิตได้ทำแบบวัดความสามัคคีก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวฯ	๑.ให้นักศึกษาแนะนำตนเอง ๒.การบรรยายอธิบายความหมายของความ

			๓. เพื่อให้นิสิตได้เข้าใจจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมแนะแนวฯ	
การร่วมมือร่วมใจทำงานเป็นทีม (ครั้งที่ ๒-๕)	๒	ก๊ิก-ก๊อก (เมตตากายกรรม, เมตตาวจีกรรม, เมตตามโนกรรม)	๑. เพื่อให้ให้นิสิตสามารถปฏิบัติงานร่วมกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ๒. เพื่อฝึกทักษะของนิสิตได้ร่วมกันประชุมวิเคราะห์ปรับปรุงงาน จากข้อมูลที่สมาชิกแต่ละคนมีอยู่	๑.การประชุมทำงานกลุ่มร่วมกัน ๒.การแบ่งปันข้อมูลในการทำงาน ๓.ทำกิจกรรมและใบงาน
	๓	จิ๊กซอว์ความสำเร็จแห่งการเฉลี่ยแบ่งปัน (เมตตากายกรรม, เมตตาวจีกรรม, เมตตามโนกรรม, สาธารณโภคี)	๑. ได้ฝึกเฉลี่ยแบ่งปันช่วยเหลือกันภายในกลุ่มโดยทำหน้าที่ของตนเองสำเร็จก่อนและไม่ทำให้ตนเองเดือดร้อนหรือเป็นภาระของผู้อื่น ๒. เพื่อให้ให้นิสิตได้รู้จักการทำหน้าที่ของตนเองก่อนที่จะช่วยเหลือผู้อื่น	๑.ทำกิจกรรมตามหน้าที่ของตนเองตามหน้าที่ ของตนที่ได้รับมอบหมาย ๒.ร่วมกันช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่มที่ได้รับอุปกรณ์ไม่ครบ
	๕	ปรับปรุงสะพานหลอดให้ไฉไล (เมตตากายกรรม, เมตตมโนกรรม, เมตตาวจีกรรม, สาธารณโภคี)	๑. เพื่อให้ให้นิสิตได้ฝึกการประชุมงานวางแผนงานร่วมกันรวมถึงการนำไปปฏิบัติร่วมกันในสถานการณ์จริง ๒. เพื่อให้ให้นิสิตได้ฝึกการช่วยเหลือเฉลี่ยแบ่งปันงานซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม	๑.การประชุมงานกำหนดแผนการทำงานร่วมกัน ๒.การลงมือทำงานร่วมกัน ๓. การให้การช่วยเหลือเพื่อประโยชน์ส่วนรวม
	๔	สร้างสะพานหลอด (เมตตากายกรรม, เมตตมโนกรรม, เมตตาวจีกรรม, สาธารณโภคี)	๑. เพื่อให้ให้นิสิตได้ร่วมติดตามผลการดำเนินงานกลุ่ม ๒. เพื่อให้ให้นิสิตได้ร่วมกันประชุมแก้ไขปรับปรุงงาน ๓. เพื่อให้ให้นิสิตได้ฝึกการช่วยเหลือเฉลี่ยแบ่งปันงานซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม	๑. การประชุมงานกำหนดแผนการทำงานร่วมกัน ๒. การติดตามผลของงานแก้ไขปรับปรุงร่วมกัน
	๖	เครื่องคิดเงิน (เมตตากายกรรม, เมตตาวจีกรรม, เมตตามโนกรรม,	๑. ฝึกการห้ามติของการทำงานกลุ่มจากความคิดเห็นที่หลากหลาย ๒. ฝึกการปรับความคิดเห็นที่	๑. หาข้อคิดเห็นของตนเองก่อน ๒. นำความคิดเห็นมาร่วมกันหาข้อสรุปที่เป็นมติของกลุ่ม

		ทฤษฎี)	ไม่ตรงกันของสมาชิกในกลุ่มให้มีความสอดคล้อง	
	๗	หลายทางออก เหลือทางออกเดียว (เมตตากายกรรม, เมตตาวจีกรรม, เมตตามโนกรรม, ทฤษฎีสัมมัญญา)	๑. ได้ฝึกกาประนีประนอมรับฟังและยอมรับความคิดเห็นและข้อมูลที่แตกต่าง ๒. ได้ฝึกการอภิปรายหามติทางออกของปัญหาจากความคิดเห็นและข้อมูลที่แตกต่าง ๓. เพื่อให้นิสัยได้ฝึกมองมุมมองความคิดเห็นที่หลากหลาย	๑. หาข้อคิดเห็นแนวทางในการทำงานของตนเอง ๒. ร่วมกันหาข้อสรุปมติของกลุ่มจากความคิดเห็นที่หลากหลาย
	๘	พาสัตว์เข้าแถว (เมตตากายกรรม, เมตตาวจีกรรม, เมตตามโนกรรม, ทฤษฎีสัมมัญญา)	๑. เพื่อฝึกให้นิสิตได้มีการให้การยอมรับหลากหลายของสมาชิกที่ทำงานร่วมกันภายในกลุ่มเดียวกับตนเอง ๒. เพื่อให้นิสิตได้ร่วมกับสมาชิกในกลุ่มหามติของการทำงาน	๑. สำนวญความคิดเห็นของตนเอง ๒. ร่วมกันหาข้อสรุปของกลุ่มจากความคิดเห็นที่หลากหลาย
	๙	เลือกจัดปาร์ตี้ระดับ เซลล์ชวนชิม (ทฤษฎีสัมมัญญา)	๑. เพื่อฝึกให้นิสิตได้มีการให้การยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างของสมาชิกที่ทำงานร่วมกันภายในกลุ่มเดียวกับตนเอง ๒. ได้ฝึกหาข้อสรุปแนวทางการตัดสินใจกลุ่มจากความคิดเห็นที่หลากหลาย	๑. ได้สำนวนสรุปความคิดเห็นของตนเองก่อน ๒. ได้มีการอภิปรายหาข้อตกลงและยอมรับความคิดเห็นที่หลากหลาย
การเคารพซึ่งกันและกัน (ครั้งที่ ๑๐-๑๓)	๑๐	แตกต่างแต่เติมเต็ม (เมตตากายกรรม, เมตตาวจีกรรม, เมตตามโนกรรม, ทฤษฎีสัมมัญญา)	๑. ได้ตระหนักถึงการให้เคารพต่อความหลากหลายของแต่ละบุคคลในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ๒. ได้เห็นถึงผลของการแสดงความสามัคคีจะทำให้เกิดผลเสียต่อทุกส่วน	๑. ดูวิดีโอเกี่ยวกับความสามัคคีด้วยการเคารพความหลากหลาย ๒. อภิปรายหาข้อสรุปจากเรื่องที่ได้รับการเรียนรู้
	๑๑	ออกแบบร่างสร้างความสำเร็จ (เมตตากายกรรม, เมตตาวจีกรรม, เมตตามโนกรรม, ทฤษฎีสัมมัญญา)	๑. ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการเคารพในข้อตกลงที่ได้กำหนดร่วมกัน ๒. ได้เห็นถึงผลของการทำตามข้อตกลงที่ได้กำหนดตกลงร่วมกัน	๑. ให้นิสิตได้มีการกำหนดข้อตกลงตำแหน่งหน้าที่จากลักษณะที่หลากหลายของสมาชิกกลุ่ม ๒. ให้นิสิตได้ปฏิบัติทำกิจกรรมตามข้อตกลงที่วาง

		ศีลสามัญญตา)	๓. ได้เรียนรู้ในการเคารพในความหลากหลายของบุคคลแต่ละคนโดยการจัดสรรงานให้เหมาะสมอย่างเท่าเทียม	เอาไว้
	๑๒	ทีมงานจรรยา (เมตตากายกรรม, เมตตาวจกรรม, เมตตมโนกรรม, ศีลสามัญญตา)	๑. ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการร่วมกันกำหนดข้อตกลงกฎระเบียบที่จะช่วยให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ๒. ได้ตระหนักถึงการเคารพกฎระเบียบและข้อตกลง	๑. ร่วมกันกำหนดข้อตกลงกฎและทำตามกฎข้อตกลงที่ตั้งไว้ ๒. ร่วมกันอภิปรายชี้ให้เห็นผลของการเคารพกฎ
	๑๓	เคารพกฎระเบียบ (เมตตากายกรรม, เมตตาวจกรรม, เมตตมโนกรรม, ศีลสามัญญตา)	๑. ได้ฝึกปฏิบัติการทำตามกฎหรือข้อตกลงของกลุ่มส่วนรวม ๒. ได้เห็นผลของการที่บุคคลในกลุ่มไม่ปฏิบัติตามกฎหรือข้อตกลงของกลุ่ม ๓. เพื่อให้สันติได้มีส่วนร่วมในการรับรู้ถึงการกำหนดและยอมรับกฎข้อตกลง	๑. ร่วมกันกำหนดข้อตกลงกฎและปฏิบัติตาม ๒. ร่วมกันอภิปรายชี้ให้เห็นผลของการเคารพตามข้อตกลงและไม่เคารพตามข้อตกลง
	๑๔	ปัจฉิมนิเทศ	๑. ได้สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรม ๒. ได้สรุปความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ๓. เพื่อให้สันติทำแบบวัดความสามัคคีหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวฯ	๑. ได้สรุปความคิดเห็นความรู้จากสาระที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรม ๒. ทำแบบวัดหลังจากเข้าร่วมกิจกรรม

๗.ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องผลของการจัดกิจกรรมแนะแนวการปฏิบัติตนตามหลักสัจธรรมที่มีต่อการพัฒนาความสามัคคีของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) โดยใช้รูปแบบการทดลองที่มีกลุ่มการทดลองกลุ่มเดียว ซึ่งมีการวัดตัวแปรตามก่อนทดลองและหลังการทดลอง

ตัวแปรต้น คือ กิจกรรมแนะแนวการปฏิบัติตนตามหลักสัจธรรม

ตัวแปรตาม คือ ความสามัคคี

๘.ผลการวิจัย

จากการศึกษาปรากฏผลการวิจัยดังนี้

๑. จากการศึกษาผลของกิจกรรมแนะแนวการปฏิบัติตนตามหลักสารณียธรรมที่มีต่อการพัฒนาความสามัคคีของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แสดงให้เห็นว่าสามารถใช้พัฒนานิสิตให้มีความสามัคคีสูงขึ้นได้ ดังนั้นจากผลการวิจัยในครั้งนี้ผู้ที่สนใจสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาความสามัคคี ให้กับนิสิตในช่วงชั้นปีอื่น โดยการนำกิจกรรมไปใช้อาจปรับเปลี่ยนกิจกรรมการเรียนรู้ตามความเหมาะสมกับวัยของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรม

๒. นิสิตกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวการปฏิบัติตนตามหลักสารณียธรรมที่มีต่อการพัฒนาความสามัคคี มีคะแนนจากแบบวัดความสามัคคีภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๙.อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายในการวิจัย ครั้งนี้แบ่งเป็น ๒ ประเด็น คือ ๑. การพัฒนากิจกรรมแนะแนวการปฏิบัติตนตามหลักสารณียธรรมที่มีต่อการพัฒนาความสามัคคีของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ๒. ผลของกิจกรรมแนะแนวการปฏิบัติตนตามหลักสารณียธรรมที่มีต่อการพัฒนาความสามัคคี

๑. ในการพัฒนากิจกรรมแนะแนวการปฏิบัติตนตามหลักสารณียธรรมเพื่อพัฒนาความสามัคคีในครั้งนี้ ประกอบด้วย กิจกรรมแนะแนวฯ ที่ใช้เครื่องมือในการพัฒนาความสามัคคีให้กับนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑๔ ครั้ง โดยแบ่งออกเป็นกิจกรรมแนะแนวฯ จำนวน ๑๒ ครั้ง และกิจกรรมปฐมนิเทศและปัจฉิมนิเทศรวมถึงการให้นิสิตทำแบบวัดความสามัคคี ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน ๒ ครั้ง โดยในการพัฒนา กิจกรรมแนะแนวการปฏิบัติตนตามหลักสารณียธรรมฯ มีการใช้รูปแบบการดำเนินกิจกรรมที่มีความหลากหลาย เช่น การให้ผู้ร่วมกิจกรรมได้ปฏิบัติงานในสถานการณ์จำลอง การร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยน การบรรยาย การปฏิบัติงานกลุ่มร่วมกัน เป็นต้น โดยรูปแบบที่หลากหลายของกิจกรรมเหล่านี้ ช่วยให้นิสิตกลุ่มตัวอย่างเกิดการเรียนรู้ ความเข้าใจ รวมไปถึงการนำความสามัคคีที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรมแนะแนวฯ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของนิสิตที่ได้ให้สัมภาษณ์ในการบันทึกวิทัศน์เมื่อเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมแนะแนวฯ ทั้ง ๑๔ ครั้ง คือ “...ตอนแรกคิดว่าการสามัคคี คือ การเข้าไปอยู่ร่วมกันทำงานด้วยกันเฉยๆ แต่จริงๆ ในการทำงานกลุ่มร่วมกันมันก็มีปัญหาความไม่เข้าใจระหว่างกัน สมัยก่อนตอนอยู่มัธยมก็แก้ปัญหานั้นไม่ได้ แต่พอได้มาเข้าร่วมในกิจกรรมนี้ก็ทำให้รู้ว่าการทำงานร่วมกันนั้นยังจะต้องมีการ ประนีประนอมกัน (ทฤษฎีสามัญญตา) เคารพกฎระเบียบ (ศีลสามัญญตา) เคารพความหลากหลายซึ่งกันและกัน ก็จะสามารถทำให้เราทำงานกลุ่มสำเร็จผ่านไปได้ด้วยดี...”

๒. พบว่าภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวการปฏิบัติตนตามหลักสารณียธรรม นิสิตมีคะแนนจากแบบวัดความสามัคคี สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน จากผลการทดลองดังกล่าวแสดงว่ากิจกรรมแนะแนวการปฏิบัติตนตามหลักสารณียธรรมที่มีต่อการพัฒนาความสามัคคีสามารถพัฒนาให้นิสิตมีความสามัคคีได้จริง โดยผู้วิจัย

ได้จัดกิจกรรมแนะแนวการปฏิบัติตนตามแนวคิดตามสารณียธรรม ๖ ประการ คือ เมตตา ภาวกรรม เมตตา จักกรรม เมตตา มโนกรรม สาธารณ โภคิ สีสสามัญญตา และทัญญูสามัญญตา โดยจัดกิจกรรมให้นิสิตได้ทำงานร่วมกัน การช่วยเหลือเฉลี่ยแบ่งปันกัน การทำตามข้อตกลงของหรือกฎระเบียบกลุ่ม และการประนีประนอมหาข้อตกลงจากความคิดเห็นที่หลากหลายของกลุ่มเพื่อการมุ่งเน้นความสำเร็จของส่วนรวม ผ่านกิจกรรมที่ให้โอกาสนิสิตในการลงมือทำกิจกรรม สื่อสารแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระดมความคิดและจัดการกับอารมณ์ของตนเองในด้านบวก โดยผู้วิจัยจะขอยกตัวอย่างกิจกรรม ดังต่อไปนี้

กิจกรรมครั้งที่ ๕ สร้างสะพานทอด ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติงานร่วม(เมตตา ภาวกรรม) ประชุมงานสื่อสารร่วมกัน(เมตตา จักกรรม) และใช้การระดมความคิดทำงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ(เมตตา มโนกรรม) โดยให้นิสิตได้ทำงานกลุ่มร่วมกัน ประชุมงานกำหนดรูปร่างของการสร้างสะพานให้สามารถเลี้ยงลูกปิงปองบนสะพานให้นานที่สุด รวมทั้งดำเนินการสร้างสะพานทอดให้ใช้งานได้จริงตามแผน โดยพบว่าหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตได้แสดงออกถึงการทำงานร่วมกันอย่างกล้าหาญมีการปรึกษาหารือแบ่งหน้าที่อย่างเต็มที่ และร่วมมือกันทำงานโดยช่วยเหลือเกื้อกูลกัน(สาธารณ โภคิ) ดังจะเห็นได้จากแบบบันทึกการเรียนรู้ เช่น “...ได้เรียนรู้การคิดวิเคราะห์วางแผนก่อนการทำงาน โดยร่วมกันออกแบบรูปร่างของสะพาน และช่วยเหลือเพื่อแผ้วถางให้แกเพื่อน โดยเมื่อทอดตลอดตามหน้าที่เสร็จก็ช่วยเพื่อนตัดสก็อตเทปรวมถึงช่วยกันต่อสะพานจนเสร็จ...” ซึ่งวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนี้สอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ Akkerman, Admiraal and Simons (๒๐๑๒) ที่ได้ระบุว่า ในการทำงานร่วมกันภายใต้ความสามัคคีนั้น ไม่จำเป็นที่สมาชิกกลุ่มจะต้องมีลักษณะต่างๆที่คล้ายกันคลึงทั้งหมด แต่สมาชิกทุกคนจะต้องมีการร่วมกันวิเคราะห์พิจารณา ประชุมปฏิสัมพันธ์ถึงหลักการทฤษฎีความคิดเห็นที่หลากหลายของแต่ละบุคคลในระหว่างที่มีการทำงานร่วมกัน และยังสอดคล้องเอกสารของ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) (๒๕๔๘) ที่ได้ระบุหลักของการอยู่และปฏิบัติร่วมกัน จะต้องเฉลี่ยแบ่งปันกัน คือ เมื่อได้สิ่งใดมาโดยชอบธรรม แม้เป็นของเล็กน้อย ก็ไม่หวงไว้ผู้เดียว นำมาแบ่งปันเฉลี่ย ให้ได้มีส่วนร่วมใช้สอยบริโภคทั่วกันโดยไม่ปล่อยให้ตนเองต้องลำบากเป็นภาระ ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการนำไปสู่การทำงานร่วมกันอยู่ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑๐. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

๑. การใช้กิจกรรมแนะแนวการปฏิบัติตนตามหลักสารณียธรรม ที่มีต่อการพัฒนาความสามัคคีจำเป็นต้องมีความเข้าใจในแนวคิดสารณียธรรมตามหลักพุทธศาสตร์ กระบวนการจัดกิจกรรมแนะแนวให้ชัดเจนเสียก่อน เพื่อสามารถนำไปใช้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้

๒. จากผลการวิจัยในครั้งนี้ผู้ที่สนใจสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาความสามัคคีให้กับนิสิตในช่วงชั้นปีอื่น โดยการปรับเปลี่ยนกิจกรรมตามความเหมาะสมกับวัยของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรม

๓. ในการใช้กิจกรรมแนะแนวการปฏิบัติตนตามหลักสัจธรรม ที่มีต่อการพัฒนาความสามัคคีหากต้องการให้เกิดผลดียิ่งขึ้น ควรจะต้องมีการลงมือปฏิบัติงานร่วมกันมีปฏิสัมพันธ์กันในสถานการณ์จริง

๑๑. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับผู้ที่สนใจทำการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมแนะแนวการปฏิบัติตนตามหลักสัจธรรมที่มีผลต่อการพัฒนาความสามัคคีในครั้งต่อไป ควรมีการติดตามผลหลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวการปฏิบัติตนตามหลักสัจธรรมที่มีต่อการพัฒนาความสามัคคีของนิสิต ที่ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมฯ เพื่อดูความคงทนของพฤติกรรมและพัฒนาการความสามัคคีของนิสิต

บรรณานุกรม

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). **พจนานุกรมพุทธศาสน์ฉบับประมวลธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๒.

กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๕๔.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). **พจนานุกรมพุทธศาสน์ฉบับประมวลศัพท์**. พิมพ์ครั้งที่

๑๐. กรุงเทพมหานคร: สหธรรมิก. ๒๕๕๑.

_____. **ธรรมญูชีวิต**. พิมพ์ครั้งที่ ๓๐. กรุงเทพมหานคร : บริษัทสหธรรมิกจำกัด. ๒๕๕๗.

สภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. **เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ฉบับแก้ไข)** (online). <http://www.qa.ku.ac.th/Download/kul๒๖๐๕๒๕๕๔.pdf>, ๗ สิงหาคม ๒๕๕๖.๒๕๕๔.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. **แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ ๑๑**.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๕๕.

Dhammananda, K. Sri. **Buddhism for the future**. Taiwan : The Corporate Body of the Buddha Educational Foundation, 2000.

Phra Thepwisutthimethi (Nguam)., Bucknell, Roderick S. **Buddha-Dhamma for students**. [translated from the Thai by Ariyananda Bhikkhu (Roderick S. Bucknell)]. Bangkok : Dhamma Study & Practice Group, 1988.